

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno studentky:	Kateřina Havlenová
Téma práce:	Informovaný souhlas pacienta
Rozsah práce	131 stran (cca 159 normostran)
Datum odevzdání práce:	21. 6. 2020
Vedoucí diplomové práce:	doc. JUDr. Josef Salač, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	doc. JUDr. Petr Šustek, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Informovaný souhlas pacienta lze jako nejčastější právní důvod poskytování zdravotních služeb bez nadsázky nazvat právním paradigmatem zdravotní péče. Jeho používání v praxi přitom není prosto otázek a problémů. Jde však současně o téma již mnohokrát pojednané. Pro účely diplomové práce tedy považuji informovaný souhlas za téma aktuální a vhodné v případě, že práce přináší relevantní příspěvek do diskuse o některých aplikačních problémech úpravy informovaného souhlasu, případně nahlíží na téma z nové, obohacující perspektivy. Toho je v práci dosaženo.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma práce je středně náročné až náročnější. Jestliže má být práce přínosnou, vyžaduje nejen deskripci právní úpravy a judikatury, ale také širší a zároveň hlubší analytický vhled do problematiky poskytování zdravotních služeb. Diplomantka si položila za cíl popsat a zhodnotit platnou právní úpravu informovaného souhlasu, srovnat ji s její aplikací v běžné

klinické praxi a navrhnout její úpravy *de lege ferenda*. Použita je zejména metoda analytická, deskriptivní a komparativní.

3. Formální a systematické členění práce

Text je přehledně a jasně členěn, jeho struktura je velmi logická, jednotlivé pasáže na sebe systematicky navazují. Práce je rozdělena do šesti kapitol. Diplomantka pokrývá prakticky celou šíři tématu, kdy postupuje od obecných otázek ke konkrétním. Nejprve představuje prameny relevantní právní úpravy, aby se dále zabývala samotným institutem informovaného souhlasu včetně jeho náležitostí, formy či např. případů poskytování zdravotní péče bez souhlasu. Poté se autorka konkrétně zabývá poučením pacienta, odmítnutím péče a souvisejícím institutem dříve vyslovených přání. V závěrečné kapitole představující praktickou část práce diplomantka představuje výsledky vlastního dotazníkového šetření zaměřeného na praktické zkušenosti a názory lékařů a pacientů.

4. Vyjádření k práci

Práce je po odborné stránce s ohledem na požadavky kladené na práci tohoto stupně standardní až nadstandardní. Rozsahem se jedná o práci dlouhou. Diplomantka vypracovala skutečně komplexní přehled dané materie, přičemž se jí podařilo vyhnout se povrchnosti. Naproti tomu provedla kvalitní rešerši relevantních pramenů, které vhodně použila pro analýzu pojednávané materie. Současně autorka do práce zakomponovala vlastní kritické postřehy a hodnocení. Do práci je na vhodných místech zařazen také komparativní prvek, kdy jsou přiblížena normativní řešení ve vybraných zahraničních jurisdikcích (německé, americké, anglické, rakouské či francouzské).

Ocenění naproti tomu zasluhuje zařazení výsledků originálního dotazníkového šetření provedeného diplomantkou, které ilustruje diskrepanci mezi požadavky zákona a používáním informovaného souhlasu v praxi. Jde o velmi zajímavé obohacení práce, které se mezi právníckými diplomovými pracemi objevuje pouze výjimečně. Na jeho přínosu nemohou nic změnit ani výjimečně se vyskytující dílčí nepřesnosti (kazuistika se Svědkem Jehovovým na s. 123 ne zcela reflektovaně směřuje k neplatnému dříve vyslovenému přání; na s. 125 by mělo být uvedeno „výhradně ústním podáním pak poskytuje informace jen 23 % dotázaných lékařů“, jinak je totiž logicky sděleno, že se hodnota 23 % vztahuje i na kombinované ústní a písemné poučení).

Místy se v práci vyskytují problematická tvrzení (např. zařazení Etického kodexu ČLK mezi „podzákoné právní předpisy“ na s. 12; trestněprávní zamyšlení na s. 33-34, v němž není uváženo, že zásah do tělesné integrity bez právního důvodu by mohl založit TČ ublížení na zdraví). Vzhledem k tomu, že jde pouze o výjimečně se objevující detaily, to však nepovažuji za zásadní problém.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Splněn (byť návrhy <i>de lege ferenda</i> jsou v práci spíše sporadicky nastíněny a nemají bezprostřední souvislost s praktickou částí práce).
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Není důvod pro pochybnosti o samostatném postupu diplomantky při vypracování práce. V práci jsem nenašel žádné známky plagiátorství.
Logická stavba práce	Struktura práce je velmi logická a z formálního hlediska vhodná.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Práce se zdroji i citacemi je kvalitní. Diplomantka využila odpovídajícího množství pramenů zahrnujících právní předpisy, odbornou literaturu a judikaturu. Ve všech uvedených kategoriích pramenů jsou zahrnuty také zdroje cizojazyčné (anglické, německé a francouzské; použito je také několik rozhodnutí ESLP). Ocenění zasluhuje vysoký počet poznámek pod čarou, kterých je v práci vhodně zařazeno 323.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Práce je prostoupena kvalitní analýzou zvoleného tématu.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Grafická úprava práce je dobrá.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková i stylistická úroveň práce je dobrá, práce je čtivá a srozumitelná. Práci nezatěžují zásadní gramatické chyby. S právní terminologií diplomantka pracuje správně.

6. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k ústní obhajobě s předběžným hodnocením výborně.
---	---

Jakou změnu právní úpravy, judikatury či např. stavovské normotvorby byste z hlediska *de lege ferenda* považovala za nejpřínosnější s ohledem na výsledky Vašeho dotazníkového průzkumu?

V Praze dne 28. 8. 2020

---

oponent